Turkish Studies
Volume 13/7, Winter 2018, p. 163-174
DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12934
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi
Received/Geliş: Ocak 2018 **Accepted/Kabul:** Mart 2018
Referees/Hakemler: Yrd. Doç. Dr. Muhammed KABAK – Doç. Dr. Mehmet Nurullah KURUTKAN - Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ÇETİN – Yrd. Doç. Dr. Hakan Murat ARSLAN

This article was checked by iThenticate.

SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNDE PSİKOLOJİK SERMAYENİN YAŞAM TATMİNİ İLE İLİŞKİSİ: DÜZCE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

*Emel İŞTAR IŞIKLI**

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı, psikolojik sermaye ile yaşam tatmini arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Çalışmanın ilk bölümünde; yaşam tatmini ve psikolojik sermayenin tanımı ve gelişimi ile psikolojik sermayenin boyutları olan umut, iyimserlik, esneklik, özyeterlilik üzerine odaklanılmıştır. Araştırmanın diğer bölümünde uygulama kısmına yer verilmiştir. Çalışmanın uygulama kısmında SPSS istatistik paket programı kullanılmış olup, verilerin analizinde temel betimsel istatistikler ve regresyon analizi kullanılmıştır. Çalışmada öğrencilerin yaşam tatmin düzeylerini ölçmek amacıyla Diener ve arkadaşları (1985) tarafından geliştirilen Türkçeye uyarlaması Köker (1991) tarafından yapılan "yaşam tatmini ölçeği"; öğrencilerin psikolojik sermaye düzeylerini ölçmek için ise Luthans ve arkadaşları (2007) tarafından geliştirilen ve Çetin ve Basım (2012) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan "örgütsel psikolojik sermaye anketi" kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini Düzce ilindeki lisans öğrenimini gören toplam 134 sağlık yönetimi bölümü öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %58,2'si kadın, %41,8'i erkektir. Katılımcıların ortalama yaşı 20'dir. Sınıflarına göre incelendiğinde ise katılımcıların %51,5'inin 1. sınıf, %48,5'inin ise 2. sınıf lisans öğrencisi oldukları görülmektedir. Yapılan analiz sonucunda psikolojik sermayenin alt boyutlarından olan umut ve iyimserlik ile yaşam tatmini arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca yapılan analizler sonucunda yaşam tatminini en fazla etkileyen alt boyutun "iyimserlik" olduğu gözlenmiştir. Buna karşın, esneklik ve özyeterlilik boyutu yaşam tatminini anlamlı olarak etkilememektedir.

Anahtar Kelimeler: psikolojik sermaye, yaşam tatmini, sağlık yönetimi bölümü

* Yrd. Doç. Dr., Düzce Üniversitesi İşletme Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü, El-mek: emelistar@duzce.edu.tr

THE RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOLOGICAL CAPITAL AND LIFE SATISFACTION IN THE DEPARTMENT OF HEALTH MANAGEMENT: THE CASE OF DUZCE UNIVERSITY

ABSTRACT

The main aim of this study is to find out the relationship between psychological capital and life satisfaction. In the first part of this study; life satisfaction and psychological capital psychological capital has with the development and definition of the dimensions of hope, optimism, resilience, self-sufficiency is focused on. In the other part of the research are included in the part of the application. SPSS (Statistical package for social sciences) software programs were used to perform the statistical analysis. In the study "life satisfaction scale" which is developed by Diener at al (1985) and of which adaptation to Turkish is made by Köker (1991) is used with the purpose of measuring life satisfaction level and "organizational psychological capital scale" which is developed by Luthans et al (2007) and which adaptation to Turkish is made by Çetin and Basım (2012) is used to measure psychological capital level of students. The sample of the study consists of totally 134 undergraduate students studying at the department of health management in Düzce. The sample consists of 78 female (%58,2) and 56 male (%41,8) students. Average age of participants is 20. When examined according to classes, 51.5% of the participants are in the first class and 48.5% of them are the second year undergraduate students. Basic descriptive statistics and regression analysis are used in data analysis. In the results of the study, it iwas found that meaningful relation between psychological capital (hopeness and optimism) and life satisfaction. It is also observed that "optimism" is the dimension that has the maximum impact on overall life satisfaction whereas resilience and self-sufficiency does not have a significant impact on life satisfaction.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction and the Aim of the Study

The main aim of this study is reveal the relation between psychological capital and satisfaction with life. It is thought that supporting the obtained results especially with students from different departments or adults with professions can contribute significantly. This study, which performed, is important in terms of determining how and what way psychological capital has an influence on satisfaction with life. Also, it is thought that the study will contribute to the research and application of either psychological capital or strategies for improving satisfaction with life.

Conceptional Frame

Psychological capital is the answer of the question "Who we are?". Here, individual's psychological capital refers to the self-confidence, that can be expressed, the states self-efficacy, hopeful, being optimist and flexible/invulnerable (Luthans, et al., 2004). Satisfaction with life is a concept that expresses individual's pleasure that got from his/hers life.

There are many amount of academic studies on the relation between psychological capital and satisfaction with life. A study by Sabaitytė and Diržytė (2016), which is conducted with 80 Lithuanian young people who are in the ages in between 19-29, determined that there is a positive and significant relation between psychological capital and satisfaction with life. In the study, which is performed in private airline companies in Iran by Karatepe and Talebzadeh (2016), it was seen a relation between psychological capital and satisfaction with life. The simultaneous relation between psychological capital and satisfaction with life was also expressed in the studies that conducted by Choi and Lee (2014) and Newman et al. (2014).

Method

The sample of the study consists of 134 undergraduate students who are in 1st and 2nd grades of the health management department. "The Satisfaction wit life Scale", which was developed by Diener et al. (1985) and adapted in Turkish by Köker (1991), was used in survey forms to measure students' satisfaction with life. "Organizational Organizational Psychological Capital Scale", which is developed by Luthans et al. (2007) and adapted in Turkish by Çetin and Basım (2012), was used to measure the level of psychological capital.

Findings and Discussion

It is seen that the students', who participated the study, 58,2% were female, 41,8% were male; also, 51,5% were in 1st grade, 48,5% were in 2nd grade undergraduate.

H0: Psychological capital sub-dimensions have no significant effect on satisfaction with life.

H1: Psychological capital sub-dimensions have significant effect on satisfaction with life.

This hypothesis of the study is, there is a linear and positive relation between satisfaction with life and psychological capital's factors which are self-efficacy, hope, optimistic and flexibility. Regression analysis was performed to answer this sub-problem. Participants' satisfaction with life were taken as dependent variable and psychological capital sub-dimensions were taken as independent variable.

In the model below, dependent variable (Y) is satisfaction with life. Independent variable are self-efficacy (X1), hope (X2), optimism (X3) and flexibility (X4). The β1, β2 β3, β4 parameters in the model show how the increase of a unit in X1, X2, X3 and X4 will change Y.

$Y = \beta 0 + X1\beta 1 + X2\beta 2 + X3\beta 3 + X4\beta 4$

Anova test's, which is performed to measure the significance of the model, hypothesis are:

$H0: \beta 1 = \beta 2 = \beta 3 = \beta 4 = 0$

$H1$:at least one of the $\beta 1$, $\beta 2$, $\beta 3$ or $\beta 4 \neq 0$

According to the performed test's results, the significance level is below 0.05 and that is why the model is significant. (P. significance level: ,000[b]). In the next step, it will be examined that the variables that used

in model (self-efficacy, hope, optimism and flexibility) explain the dependent variable (satisfaction with life) on which rate.

Table 1: Model Summary

Model	R	R^2
1	,590[a]	,348

The variables that used explains 34,8% of the dependent variable. This condition reveals that there are also other factors have an important effect on satisfaction with life. But the significance of the model shows that there is an assumed relation between variable that mentioned. The regression model, which is formed according to the obtained findings, is as in Table 4.

Table2: Regresyon Model

Model	B	T	p.
Constant	,911	,356	,722
Self-efficacy	-,088	-,325	,746
Hope	,755	3,052	,003
Optimism	,923	5,719	,000
Flexibility	,364	1,117	,226

As seen in Table 4, there is a significant relation between hope and optimism with satisfaction with life. Considering the beta parameters, optimism is the factor that affects satisfaction with life the most with 0,923. Hope was affected satisfaction with life at the level of 0,755.

Conclusions and Recommendations

At the end of this study, which is aiming to determine students' psychological capitals relation with satisfaction with life, it was revealed that the dimension which affects satisfaction with life the most is optimism. This result is in parallel with the findings of the studies by Hırlak, Taşlıyan and Sezer (2017), Sapmaz and Doğan (2012), Güler and Emeç (2006), Ünüvar et al. (2012) and Bilajac et al (2014). In these studies too, the positive significant relation between optimism and satisfaction with life was determined.

In this study, which is conducted on university students, it is revealed that the satisfaction with life, that indicates the individual's pleasure from life, is mostly related with individuals' being optimistic and then hopeful from their future. There are other studies, which states that there is a relation between "hope", which indicates the individual's desire to reach his/her goal, and satisfaction with life. It was also determined in the studies that conducted by O'Sullivan (2011), McConnell and Stull (2017), Hill et al. (2009) and Bailey et al. (2007) show that the sub-dimension of psychological capital, "hope" affects the satisfaction with life.

In order to increase students' satisfaction with life it is possible to bring some proposals at the end of the study:

- Positive thinking should be taught to the students. If necessary, seminars and educational programs related to the subject should be organized from time to time.

- Supportive units should be establish in universities to increase morale and motivation for students to think optimistically. Psychologists

and behavioral scientists, who will correctly direct young people, should be employed here.

- Negative statements should not be used to students. It should be provided that they are hopeful for the future and the professions that they will perform.

- Students' powerfulness in terms of spirituality will increase their satisfaction with life and thus, it will be prevent that they gain bad habits. In this subject, there can be benefit from religion psychologists.

- It should be provided that for students to meet the people who will keep their hopes alive and will be a good example.

Keywords: Psychological capital, life satisfaction, department of health management

GİRİŞ

Bir kimsenin elinde bulunan varlığı, birikimi ifade eden "sermaye"nin çeşitli türleri bulunmaktadır. Bunlar ekonomik sermaye, insan sermayesi, sosyal sermaye ve psikolojik sermayedir. Ekonomik sermaye, "Neye sahibiz?" sorusuna verilen cevaptır. Bunlar, mali kaynaklar veya somut varlıklar olabilir. İnsan sermayesi, "Ne biliyoruz?" sorusuna cevaptır. Bunlar, edindiğimiz deneyimler, sahip olunan eğitim, beceri ve bilgilerdir. Sosyal sermaye, "Kimleri tanıyoruz?" sorusunun cevabıdır. Sosyal sermayesi kişinin ilişkileri, bağlantı ağları ve arkadaşları olabilmektedir. Psikolojik sermaye ise "Kim olduğumuz?" sorusunun yanıtıdır. Burada kişinin psikolojik sermayesi kendine güveni olarak ifade edilebilen özyeterliliği, umutlu, iyimser olması ve esnek/dayanıklı olma halini ifade eder (Luthans, vd., 2004). İşte psikolojik sermaye bu dört olası bileşenden (umut, özyeterlilik, iyimserlik ve esneklik/dayanıklılık) oluşan olumlu bir yapı olarak tanımlanır (Luthans, vd., 2007)

Psikolojik sermayenin "iyimserlik" boyutu Tiger (1976) "maddi veya manevi boyutta gelecek ile ilgili bireyin kendisi için bir avantaj elde edeceğine dair bir ruh hali ya da bir tutum" olarak tanımlanabilmektedir (Luthans ve Jensen, 2005: 306; Kyle vd. 2008: 180, Akt: Hırlak, Taşlıyan ve Sezer, 2007: 97). "Umut" bir hedefe ulaşma beklentisi olarak tanımlanabilir (McConnell ve Stull, 2017:4). Kutanis ve Oruç (2014) umudu, amaçları gerçekleştirmek için alternatif yollar bulma ve belirlenmiş amaçlara ulaşmak için irade gücünü kullanmayı kapsayan bilişsel bir etkinlik olarak belirtmiştir. Psikolojik sermayenin "esneklik/dayanıklılık" boyutu, tüm koşullarda bireyin zorlukları karşılama gücü olarak ifade edilebilir. Psikolojik esneklik/dayanıklılığın ender sahip olunan bir hediye olduğunu söylemek mümkündür (Tuna, 2016: 35). Psikolojik sermayenin "özyeterlilik" boyutu ise, bireyin gelecekteki eylem ve görevleri başarılı bir şekilde yönetebilmesi ve bir sonuca ulaşma ihtimaline inanmasıdır (Kutanis ve Oruç, 2014: 151) . Luthans'a göre öz-yeterliliği olan kişilerin beş temel özelliği bulunmaktadır. Bu kişiler, kendileri için yüksek ve zor hedefler belirleyen, sabırlı olan, kendilerini motive edebilen, hedeflerine ulaşmak için gerekli çabayı gösteren ve zorluklarla karşılaştıklarında direnen bireylerdir (Yetiş, 2016: 15).

Yaşam tatmini, kişinin hayatından duymuş olduğu memnuniyeti ifade eden bir kavramdır. Özer ve Karabulut'a (2003: 72-73) göre yaşam tatmini, insanın beklentileri ile neye sahip olduğunun karşılaştırılmasıyla ortaya çıkan neticeyi belirtir. Kişinin tüm yaşamını içerir ve tüm yaşantıdaki genel tatmini ifade eder. Son yıllarda yaşam tatmini konusunda araştırmalar yapılmış ve bu hususta beş yaklaşım geliştirilmiştir. Bunlardan birincisi, amaçsal yaklaşımdır. Bu yaklaşımda karşılanan ihtiyaçların mutluluğa, karşılanmayan ihtiyaçların ise mutsuzluğa neden olduğu ifade edilmektedir. İkincisi, etkinlik yaklaşımıdır. Buna göre, kişinin mutsuzluğu kendi etkinliklerinden

kaynaklanmaktadır. Üçüncüsü olan Aşağıdan yukarı-yukarıdan aşağı yaklaşımıdır. Aşağıdan yukarı yaklaşımında bireyin mutlu geçen zamanları onu yaşamından tatmin olmuş kılar. Yukarıdan aşağıda ise birey kişiliği itibariyle zaten mutludur, iyimserdir, hayata olumlu bakar ondan dolayı da yaşam tatmini söz konusudur. Dördüncü yaklaşım olan ilişkilendirici yaklaşımda, kişilik ve yaşanan olumlu olaylar gibi dışsal faktörler birbirini etkilemektedir ve tatmini oluşturmaktadır. Son yaklaşım olan yargı yaklaşımında ise gerçekleşen olayın ortaya çıkaracağı duygu miktarı önemsenmektedir (Kırcı-Çevik ve Korkmaz, 2014: 131).

Literatürde psikolojik sermaye ile yaşam tatmini arasındaki ilişkiyi konu alan çok sayıda akademik çalışma mevcuttur. Sabaitytė ve Diržytė'nin (2016) 19-29 yaş arası 80 litvanyalı genç üzerinde yapmış olduğu çalışmada psikolojik sermaye ve yaşam tatmini arasında pozitif yönlü ve anlamı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Karatepe ve Talebzadeh'in (2016) İran'da özel havayolu şirketlerinde yapmış olduğu çalışmasında, yaşam tatmini ve psikolojik sermaye arasında ilişki görülmüştür. Yaşam tatmini ve psikolojik sermaye arasındaki eşzamanlı ilişki Choi ve Lee'nin (2014) ve Newman ve arkadaşlarının (2014) çalışmalarında da ifade edilmiştir. Dönmez (2014) seyahat acentalarında çalışan 602 işgören ile yaptığı araştırmasında psikolojik sermayenin yaşam tatmini ile pozitif yönlü anlamlı ilişkisi olduğunu tespit etmiştir. Akgün (2015) Gaziantep ilinde görev yapan 407 lise öğretmeni ile yaptığı çalışmasında psikolojik sermaye ve alt boyutları ile yaşam tatmini arasında pozitif korelasyon olduğunu ve psikolojik sermayenin yaşam doyumundaki değişimlerin %47,1'ini açıkladığı tespit etmiştir.

Hırlak, Taşlıyan ve Sezer'in (2017) çalışmasında da fakültelerin farklı bölümlerinde okuyan 344 öğrenci üzerinde anket uygulanmıştır. Anket ile psikolojik sermayenin alt boyutlarından olan "iyimserlik" ile yaşam tatmini arasında pozitif ve anlamlı yönde bir ilişki saptanmıştır. Buna ek olarak, Bailey ve arkadaşlarının (2007), Ünüvar ve arkadaşlarının (2012), Bilajac ve arkadaşlarının (2014) ve Sapmaz ve Doğan'ın çalışmalarında iyimserlik ve yaşam doyumu arasında pozitif ve anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Çalışmalarda psikolojik sermayenin alt boyutu ona "umut"un, yaşam tatmini üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. O'Sullivan'ın (2011) 118 lisans öğrencisini örneklem olarak aldığı çalışmasında, umut boyutunun yaşam tatminini en fazla etkileyen faktör olduğu ortaya çıkmıştır. Buna ek olarak, McConnell ve Stull'un (2017), Hill ve arkadaşlarının (2009), Bailey ve arkadaşlarının (2007) çalışmalarında da umut ve yaşam tatminin pozitif yönde anlamlı ilişkilerinin olduğu saptanmıştır.

Çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle bu araştırma yalnızca bir devlet üniversitesinin Sağlık Yönetimi bölümünde okuyan üniversite öğrencilerinden oluşan bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ayrıca araştırma sonuçları araştırma kapsamında kullanılan ölçekten elde edilen verilerle ve araştırmanın yapıldığı dönemle (2017 yılı) sınırlıdır. Elde edilen sonuçların, özellikle farklı bölüm öğrencileriyle veya meslek mensubu yetişkinlerle yapılan araştırmalarla desteklenmesinin önemli katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Yapılan bu çalışma, psikolojik sermayenin yaşam doyumu üzerinde nasıl ve ne yönde bir etkiye sahip olduğunun belirlenmesi açısından önemlidir. Ayrıca, çalışma ile gerek psikolojik sermaye gerekse yaşam doyumunu arttırma stratejilerine yönelik araştırma ve uygulamalara da katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

a. Araştırmanın Amacı ve Hipotezler

Araştırmanın amacı, sağlık yönetimi öğrencilerinin yaşam tatminlerinde, psikolojik sermayenin etkisini ortaya koymaktır. Çalışma yaşam tatmininin, psikolojik sermaye ve alt boyutları ile ilişkisini incelemesi açısından yerli yazındaki önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Bu bağlamda ortaya konulan hipotezler şöyledir:

H0: Psikolojik sermaye alt boyutlarının yaşam tatminine anlamlı etkisi yoktur.

H1: Psikolojik sermaye alt boyutlarının yaşam tatminine anlamlı etkisi vardır.

b. Katılımcılar

Çalışmanın örneklemini sağlık yönetimi bölümü 1. ve 2. sınıflarında öğrenim görmekte olan 134 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Açık halde dağıtılan anket formları katılımcıların kendileri tarafından doldurulmuş ve hemen geri toplanmıştır. Dağıtılan toplam 150 anketten hepsi geri dönmüş, 16 anket eksik doldurulduğu için değerlendirmeye alınmamıştır. Anketlerin geri dönüş oranı %89,3'tür.

c. Veri Toplama Araçları

Çalışma için kullanılan soru formu psikolojik sermaye ve yaşam tatmini anketlerinden oluşmuştur. Formda öncelikle demografik bilgiler istenmiş, katılımcıların yaş, cinsiyet, sınıf durumları hakkında sorular sorulmuştur. Daha sonra ise psikolojik sermaye ve yaşam tatmini ölçeklerinden yararlanılarak oluşturulan anket sorularına yer verilmiştir.

Yaşam Tatmini Ölçeği: Öğrencilerin yaşam tatminlerini ölçebilmek için anket formlarında, Diener ve arkadaşları (1985) tarafından geliştirilmiş ve Köker (1991) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış "Yaşam Tatmini Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, 5 maddeden oluşmaktadır ve her bir madde likert tipinde 7'li derecelendirilmiş cevaplama sistemine (1: Kesinlikle Katılmıyorum – 7: Tamamen Katılıyorum) göre değerlendirilmiştir. Ölçekten elde edilen verilerin değerlendirilmesi ortalamalar üzerinde gerçekleştirilmekte olup, elde edilen değerler 1 ile 7 arasında değişmektedir. 1'e yaklaşan değerler düşük yaşam tatmin düzeyini gösterirken, 7'e yaklaşan değerler yüksek yaşam tatminini göstermektedir.

Psikolojik Sermaye Ölçeği: Psikolojik sermaye düzeyini ölçebilmek için Luthans ve arkadaşları tarafından (2007) geliştirilen Luthans ve arkadaşları (2007) tarafından geliştirilen ve Çetin ve Basım (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan "Örgütsel Psikolojik Sermaye Ölçeği" kullanılmıştır. 24 maddeden oluşan ölçek "1=kesinlikle katılmıyorum", "2=katılmıyorum", "3=kararsızım", "4=katılıyorum" ile "5=kesinlikle katılıyorum" arasında değişen beş kategoriden oluşan Likert formatında bir ölçektir.

Çalışmada kullanılan ölçeklere ait güvenirlik değerleri ise Tablo 1'de görüldüğü üzeredir.

Tablo 1: Ölçeklerin Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Ölçekler	Madde Sayısı	N	C. Alpha
Yaşam Doyumu	5	134	,754
Psikolojik sermaye	24	134	,795

Tablo1'den görüldüğü üzere, tüm ölçeklerin güvenirlik 0,754 ve 0,795 olup, bu katsayılar sosyal bilimlerde kabul edilebilir güvenirlik sınırları dahilindedir. Çetin ve Basım (2012), Akman (2016), Erdem, Kalkın ve Deniz (2016, çalışmalarında psikolojik sermaye ölçeği faktör analizi sonucunda dört boyuta (özyeterlilik, umut, iyimserlik, esneklik) ayrılmıştır. Çalışmada yapılan faktör analizinde KMO ve Bartlett's testinde KMO değeri 0,826 çıkmıştır. Bartlett testi değerleri ise anlamlı bulunmuştur (Approx. Chi Square: 1005,215; df: 210; p: ,000). Dört boyut tespit edilmiştir. Her boyutun güvenirliği ayrı ayrı test edilmiştir. Psikolojik sermaye ölçeğinde her boyutun güvenirliği ayrı ayrı test edilmiştir. Güvenilirlik analizi sonucunda, psikolojik sermaye alt boyutlarından olan

özyeterlilik ölçeğinin Cronbach's Alpha değeri 0.74, umut boyutunun Cronbach's Alpha 0.77, iyimserlik boyutunun 0.70 ve esneklik boyutunun Cronbach's Alpha 0.72 olarak tespit edilmiştir.

BULGULAR

a. Demografik Veriler

Araştırmada katılımcılara yaş, cinsiyet ve sınıfları sorulmuş, daha sonra ise ölçek soruları na geçilmiştir. Yaşlarına göre katılımcıların ortalama olarak 20 yaşında olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Demografik Verilerin Analizi

		Sıklık	%
Yaş	18,00	9	6,7
	19,00	39	29,1
	20,00	54	40,3
	21,00	21	15,7
	22,00	7	5,2
	23,00	4	3,0
	Toplam	134	100,0
Cinsiyet	Kadın	78	58,2
	Erkek	56	41,8
	Toplam	134	100,0
Sınıf	1. sınıf	69	51,5
	2. sınıf	65	48,5
	Toplam	134	100,0

Tablo 2'ye göre, araştırmaya katılan öğrencilerin %58,2'si kadın, %41,8'i erkektir. Sınıflarına göre incelendiğinde ise katılımcıların %51,5'inin 1. sınıf, %48,5'inin ise 2. sınıf lisans öğrencisi oldukları görülmektedir.

1.1. Psikolojik Sermaye Alt Boyutlarının Yaşam Tatminine Olan Etkisi

H0: Psikolojik sermaye alt boyutlarının yaşam tatminine anlamlı etkisi yoktur.

H1: Psikolojik sermaye alt boyutlarının yaşam tatminine anlamlı etkisi vardır.

Araştırmanın bu hipotezi Psikolojik sermaye faktörleri olan özyeterlilik, umut, iyimserlik ve esneklik ile yaşam tatmini arasında doğrusal ve olumlu ilişki olduğudur. Bu alt probleme cevap vermek amacıyla, regresyon analizi yapılmıştır. Katılımcıların yaşam tatmini bağımlı değişken, psikolojik sermaye alt boyutları bağımsız değişken olarak alınmıştır.

Aşağıda yer alan modelde bağımlı değişken (Y) yaşam tatminidir. Bağımsız değişkenler ise özyeterlilik (X1), umut (X2), iyimserlik (X3) ve esnekliktir (X4). Modeldeki β1, β2 β3, β4 katsayıları X1, X2, X3 ve X4'teki bir birimlik artışının Y'yi ne kadar değiştireceğini göstermektedir.

$$Y = \beta 0 + X1\beta 1 + X2\beta 2 + X3\beta 3 + X4\beta 4$$

Modelin anlamlılığını ölçmek için yapılan Anova testinin hipotezleri şu şekildedir:

H0: $\beta 1 = \beta 2 = \beta 3 = \beta 4 = 0$

H1 : $\beta 1$, $\beta 2$, $\beta 3$ veya $\beta 4$'ten en az biri $\neq 0$

Yapılan testin sonuçlarına göre anlamlılık seviyesi 0.05'ten küçük olduğu için model anlamlıdır. (P. anlamlılık oranı: ,000[b]). Bir sonraki aşamada modelde kullanılan değişkenlerin (özyeterlilik, umut, iyimserlik ve esneklik) hangi oranda bağımlı değişkeni (yaşam tatmini) açıkladığı incelenecektir.

Tablo 3: Model Özeti

Model	**R**	**R^2**
1	,590[a]	,348

Kullanılan değişkenler bağımlı değişkenin %34,8'ini açıklamaktadır. Bu durum yaşam tatminine başka faktörlerin de önemli bir etki yaptığını ortaya koymaktadır. Ancak modelin anlamlı çıkması söz konusu değişkenler arasında varsayılan bir ilişkinin varlığını göstermektedir. Elde edilen bulgulara göre oluşan regresyon modeli Tablo 4'teki gibidir.

Tablo 4: Regresyon Modeli

Model		**B**	**T**	**p.**
	Sabit	,911	,356	,722
	Özyeterlilik	-,088	-,325	,746
	Umut	,755	3,052	,003
	İyimserlik	,923	5,719	,000
	Esneklik	,364	1,117	,226

Tablo 4'te görüldüğü üzere umut ve iyimserlik ile yaşam tatmini arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Beta katsayıları dikkate alındığında yaşam tatminini en çok etkileyen faktör 0,923 ile iyimserliktir. Umut ise yaşam tatminini 0,755 düzeyinde etkilemiştir.

SONUÇ

Öğrencilerinin psikolojik sermayelerinin yaşam tatminleri ile olan ilişkisini tespit etmeyi amaçlayan bu çalışma sonucunda, yaşam tatminini en fazla etkileyen boyutun iyimserlik olduğu ortaya (2006) çıkmıştır. Bu sonuç Hırlak, Taşlıyan ve Sezer'in (2017), Sapmaz ve Doğan'ın (2012), Güler ve Emeç'in (2006), Ünüvar ve arkadaşlarının (2012) ve Bilajac ve arkadaşlarının (2014) çalışmalarında ortaya çıkan netice ile paralellik arz etmektedir. Bu çalışmalarda da iyimserlik ile yaşam tatmini arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki saptanmıştır.

Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bu çalışma kişilerin yaşamlarından duyduğu memnuniyeti ifade eden yaşam doyumunun en fazla, kişilerin iyimser olması ve daha sonra ise geleceğinden umutlu olması ile ilgisi olduğunu ortaya koymuştur. Kişinin hedefine ulaşma arzusunu belirten "umut" ile yaşam doyumu arasında ilişki olduğunu belirten başka çalışmalarda söz konusudur. Psikolojik sermayenin alt boyutu olan "umut"un yaşam doyumunu etkilediği,

O'Sullivan'ın (2011), McConnell ve Stull'un (2017), Hill ve arkadaşlarının (2009), Bailey ve arkadaşlarının (2007) yapmış olduğu çalışmalarda da tespit edilen bir sonuçtur.

Öğrencilerin yaşam doyumlarının artması için çalışma sonucunda bazı öneriler getirmek mümkündür:

- Öğrencilere olumlu düşünme öğretilmeli. Gerekirse dönem dönem konu ile ilgili seminer veya eğitim programları düzenlenmelidir.
- Üniversitelere öğrencilerin iyimser düşünebilmeleri için moral ve motivasyonunu arttıracak destek birimler kurulmalıdır. Buralarda gençleri doğru şekilde yönlendirecek psikolog ve davranış bilimciler istihdam edilmelidir.
- Öğrencilere olumsuz ifadeler kullanılmamalı. Gelecekten ve yapacakları meslekten yana umutlu olmaları sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin manevi bakımdan güçlü olmaları, onların yaşam doyumunu arttıracak ve böylelikle zararlı alışkanlıklar edinmeleri önlenecektir. Bu konuda din psikologlarından da faydalanılabilir.
- Öğrencilerin umutlarını canlı tutacak ve onlara iyi örnek olarak kişilerle tanışmaları sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Akgün, E. (2015). Lise öğretmenlerinin psikolojik sermaye düzeyleri ile yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişki, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Akman, Y. (2016). Öğretmenlerin Psikolojik Sermaye Algılarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 28, 268-277.

Bailey, T. C., Eng, W., Frisch, M. B. and Snyder, C. R. (2007). Hope and optimism as related to life satisfaction, The Journal of Positive Psychology, 2:3, 168 – 175.

Bilajac, L.,Marchesi, V. V., Tešić, V. &Rukavina,T. (2014). Lıfe Satısfactıon, Optımısm And Socıal Capıtal As Predıctors Of Mental Health Of The Recıpıents Of Fınancıal Welfare From The State. Psychiatria Danubina, 26, 3, 435-441.

Choi, Y. & Lee, D. (2014). Psychological capital, Big Five traits, and employee outcomes. Journal of Managerial Psychology. 29(2). 122-140.

Çetin, F. ve Basım, H. N. (2012). Örgütsel psikolojik sermaye: Bir ölçek uyarlama çalışması. Amme İdaresi Dergisi, *45*(1), 121-137.

Güler, B. K. ve Emeç, H. (2006). "Yaşam Memnuniyeti ve Akademik Başarıda İyimserlik Etkisi, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadı ve İdari Bilimler Fakültesi. 21 (2): 129-149.

Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J. & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. Journal of Personality Assessment, 49 (1), 71-75.

Dönmez, B. (2014) ."Pozitif Psikolojik Sermaye ile İşe İlişkin Duyuşsal İyelik Algısı, İş Doyumu, İş gören Performans ve Yaşam Doyumu İlişkilerinin Seyahat Acentası Çalışanları Örneklerinde İncelemesi", Doktora Tezi, Mersin: Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Erdem, H., Kalkın, G. ve Deniz, M. (2016). Kişilik Özelliklerinin Ve Kontrol Odağının Psikolojik Sermaye Üzerine Etkisi. Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi. 7(16), 26-43.

Hırlak, B, Taşlıyan, M, Sezer, B . (2017). İyimserlik ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki ve Demografik Özellikler Bağlamında Algı Farklılıkları: Bir Alan Araştırması. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 7 (1), 95-116.

Hill, P.L., Lapsley, D.K., Talib, T.L. and Finch, H. (2009). Purpose, hope, and life satisfaction in three age groups. The Journal of Positive Psychology. 4(6), 500-510.

Karatepe, O.M. & Talebzadeh, N. (2016). An empirical investigation of psychological capital among flight attendants. Journal of Air Transport Management. 55: 193-202.

Kırcı-Çevik N. ve Korkmaz, O. (2014). Türkiye'de Yaşam Doyumu Ve İş Doyumu Arasındaki İlişkinin İki Değişkenli Sıralı Probit Model Analizi. Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi, 7(1), 126-145.

Köker, E. (1991). Normal ve Sorunlu Ergenlerin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Karşılaştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Kutanis R. ve Oruç E.(2014). Pozitif örgütsel davranış ve pozitif psikolojik sermaye üzerine kavramsal bir inceleme. The Journal of Happiness & Well-Being, (2)2, 145-159.

Kyle W. L.,Lebsack, S. A. ve Lebsack. R. R. (2008). PositivityIn Healthcare: Relation of Optimism to Performance, Journal of Health Organization and Management. 22 (2): 178-188.

Luthans, F., Luthans, B. C. & Luthans, K. W. (2004). Positive psychological capital: Beyond human and social capital. Business Horizons, 47(1), 45-50.

Luthans, F. ve Jensen, S. M. (2005). The Link age between Psychological Capital and Commitment to Organizational Mission: A Study of Nurse. 35 (6): 304-310.

Luthans, F., Avolio B., Avey, J., & Norman, S. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. Personnel Psychology, 60(3), 541-572.

McConnell, H. K. and Stull, L. G. (2017). Hope, Life Satisfaction, and Motivation. Modern Psychological Studies: Vol. 23: No. 1, Article 1, 1-18.

Newman, A., Ucbasaran D, Zhu, F., Hirst, G. (2014). Psychological capital: A review and synthesis. Journal of Organizational Behavior. 35 (S1). 120-138.

O'Sullivan, G. (2011). The relationship between hope, eustress, self-efficacy, and life satisfaction among undergraduates. Social Indicators Research, 101(1), 155-172.

Özer, M. ve Karabulut, Ö.Ö. (2003). Yaşlılarda Yaşam Doyumu, Turkish Journal of Geriatrics, 6(2); 72-74.

Sabaitytė E. & Diržytė A. (2016). Psychological Capital, Self-Compassion, and Life Satisfaction of Unemployed Youth. International Journal of Psychology: Biopsychosocial Approach 2016 / 19, 49-69.

Sapmaz, F. ve Doğan, T. (2012). Mutluluk ve Yaşam Doyumunun Yordayıcısı Olarak İyimserlik. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8 (3): 63-69.

Tiger, L. (1979). Optimism: The Biology of Hope, Simon and Schuster, New York. NY.

Tuna N., (2016). Psikolojik Sermaye İle Algılanan Yönetici Desteğinin Örgüt İçi Girişimcilik Üzerine Etkisi: Kamu Çalışanları Üzerine Görgül Bir Araştırma. Yüksek lisans Tezi. Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ünüvar, Ş., Avşaroğlu, S. and Uslu, M. (2012). An Evaluation of Optimismand Life Satisfaction of Under graduate Students in the School of Tourism and Hotel Management, Asian Social Science, 8, 12.

Yetiş E., (2016). Psikolojik Sermaye Ve Etkileri: Bankacılık Sektöründe Bir Alan Çalışması. Yüksek lisans tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş